

द लॅन्सेट प्लॅनेटरी हेल्थ पेपरला प्युअर अर्थ इंडियाचा प्रतिसाद "मुले आणि प्रौढांमध्ये जागतिक आरोग्य burden आणि लीड एक्सपोजरचे नुकसान: आरोग्यावर परिणाम आणि आर्थिक मॉडेलिंग विश्लेषण"

Embargo: Delhi, Sept 13, 11:30 am, Wed 13th September 2023

लीड एक्सपोजर - एक मोठी परंतु निराकरण करण्यायोग्य समस्या आहे कारण सिद्ध उपाय अस्तित्वात आहेत.

OR

शिसे प्रदूषण सोडवून भारत 10 लाखांहून अधिक जीव आणि GDP च्या 9% वाचवू शकतो

OR

प्युअर अर्थ सर्वेक्षणाद्वारे केलेल्या सर्वेक्षणाच्या आधारे असे सुचवले आहे की 5.5 दशलक्ष हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी मृत्यू आणि 765 दशलक्ष IQ पॉइंट्स शिशाच्या प्रदर्शनामुळे होणारे नुकसान वाचवण्यासाठी उपाय सुचवले आहेत.

Or

जगभरातील शिशाच्या संसर्गामुळे CVD मृत्यू पूर्वीच्या विचारापेक्षा सहा पटीने जास्त. प्युअर अर्थ इंडियाने सामान्य घरगुती वस्तूंमध्ये उपाय शोधले.

द लॅन्सेट प्लॅनेटरी हेल्थने 12 सप्टेंबर 2023 रोजी जागतिक बँकेच्या संशोधकांच्या नेतृत्वात एक लेख प्रकाशित केला होता ज्यात असे नमूद केले होते की 2019 मध्ये 5.5 दशलक्ष मृत्यूंच्या शिसेच्या प्रदर्शनामुळे जागतिक हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी रोग मृत्यू दर GBD मधील पूर्वीच्या अंदाजापेक्षा (0.85 दशलक्ष) सहापट जास्त आहे. (ग्लोबल बर्डन ऑफ डिजीज) 2019. हे PM 2.5, सभोवतालचे आणि घरगुती वायू प्रदूषण (6.45 दशलक्ष) मुळे होणाऱ्या अंदाजे जागतिक मृत्यूंच्या संख्येला आणि असुरक्षिततेमुळे होणाऱ्या अंदाजे जागतिक मृत्यूंच्या तीन पटीने कमी झाले आहे. घरगुती पिण्याचे पाणी, स्वच्छता आणि हात धुणे (1.66 दशलक्ष). संशोधनात असा अंदाज आहे की जगभरात, 5 वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या मुलांनी लीड एक्सपोजरमुळे 765 दशलक्ष बुद्ध्यांक (बुद्धिमत्ता गुणांक) गमावले. नवीन संशोधनाने अर्थव्यवस्थेवर लीड एक्सपोजर प्रभावाचा अंदाज लावला आहे जो US\$ 6.0 ट्रिलियन आहे, 2019 च्या जागतिक सकल देशांतर्गत उत्पादनाच्या 6.9% च्या समतुल्य आहे.

सन 2019 मध्ये, शिशाच्या संसर्गाशी संबंधित हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी रोगामुळे अंदाजे 1 दशलक्ष/10 लाख किंवा जागतिक अंदाजे प्रौढ मृत्यूपैकी 19% मृत्यू भारतात होते. भारताने 154 दशलक्ष/15.4 कोटी किंवा पाच वर्षांखालील मुलांमध्ये गमावलेल्या एकूण अंदाजित IQ गुणांपैकी 20% कमी झाले आहेत. भारतामध्ये लीड एक्सपोजरची आर्थिक किंमत US\$ 259 अब्ज होती, जी भारताच्या 2019 GDP च्या 9% च्या समतुल्य आहे.

या प्रकाशित पेपरला प्रतिसाद म्हणून प्युअर अर्थने 5,000 हून अधिक उत्पादनांच्या शिसेसाठी चाचणी केलेल्या 25-देशांच्या सर्वेक्षणाचे निकाल प्रसिद्ध केले, ज्यामुळे या व्यापक शिशाच्या आरोग्याच्या धोक्याचे स्रोत ओळखले

गेले. तपासकर्त्यांनी भारतातील महाराष्ट्र, तामिळनाडू आणि उत्तर प्रदेश या 3 राज्यांतील बाजारपेठांमधून उत्पादने गोळा केली. अॅल्युमिनिअमची स्वयंपाकाची भांडी, खेळणी, रंग, मसाले आणि कोहल आयलाइनर ही उत्पादने भारतात शिशाने सर्वाधिक दूषित होतात.

Suggested Quotes -

भारतातील लीड मॅन डॉ थुप्पिल व्यंकटेश यांनी आपली चिंता व्यक्त केली. ते म्हणाले, “शिश्याच्या प्रदर्शनामुळे केवळ आर्थिक नुकसान होत नाही तर बुद्ध्यांकात घट होते आणि गरिबांना खोल दारिद्र्यात ढकलले जाते. हा लॅन्सेट पेपर जगभरातील सार्वजनिक आरोग्य अधिकारी आणि डॉक्टरांसाठी, विशेषतः कार्डिओलॉजीमध्ये असलेल्यांसाठी एक सावधगिरीची कथा आहे. डेटा सूचित करतो की हृदय व रक्तवाहिन्यासंबंधी रोग हाताळताना लीड एक्सपोजर पातळी विचारात घेतली पाहिजे आणि रुग्णांना सर्वोत्तम संभाव्य काळजी प्रदान करण्यासाठी उपचारात्मक उपाय करणे आवश्यक असू शकते. यामध्ये उच्च रक्तातील शिशाची पातळी कारणीभूत ठरू शकणाऱ्या शिशाच्या उत्पादनांचे प्रदर्शन काढून टाकणे किंवा लक्षणीयरीत्या कमी करणे समाविष्ट असू शकते.”

द लॅन्सेट लेखाचे प्राथमिक लेखक, ब्योर्न लार्सन म्हणतात, “आमच्या अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की शिशाच्या प्रदर्शनामुळे होणारे आरोग्यावर होणारे हानीकारक परिणाम आम्ही पूर्वी अपेक्षेपेक्षा जास्त आहेत आणि त्यांचा आर्थिक खर्च खूप जास्त आहे, विशेषतः कमी आणि मध्यम उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये... परिणामी, या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी रक्तातील शिशाच्या पातळीचे मापन, लीड एक्सपोजर ओळख, संशोधन, धोरणे आणि पद्धतींची सुधारित गुणवत्ता अत्यंत तातडीने आवश्यक आहे.”

लावण्य नांबियार, प्युअर अर्थ इंडियाचे acting कंट्री डायरेक्टर म्हणतात, “जर रक्तातील शिशाची पातळी वाढलेल्या लोकांची एकूण संख्या, संबंधित बुद्ध्यांक कमी होणे आणि या लॅन्सेट पेपरमध्ये नोंदवलेले मृत्यू हे खरे असेल, तर लीडच्या प्रभावाचे हे उच्च प्रमाण केवळ औद्योगिक कारणीभूत ठरू शकत नाही. लीडचे स्रोत, जसे की बॅटरी रिसायकलिंग. Pure Earth च्या 25 देशांच्या सर्वेक्षणातून असे दिसून आले आहे की दैनंदिन घरगुती वस्तू, उपभोग्य उत्पादने आणि दूषित अन्नपदार्थ या सर्वांमुळे मोठ्या प्रमाणावर शिशाच्या विषबाधात योगदान होते. शिसे प्रदूषण सोडवण्यासाठी आणि जीव वाचवण्यासाठी आम्हाला निरीक्षण करणे आवश्यक आहे आणि आमच्या कूकवेअर, खेळणी, पेंट्स, खाद्यपदार्थ, मसाले आणि इतर उत्पादनांमध्ये शिसे दूषित होणे थांबवा ज्यामुळे संसर्ग होऊ शकतो.

सुदैवाने, प्रात्यक्षिक उपाय उपलब्ध आहेत ज्यात रक्त शिशाच्या चाचणीद्वारे लीडच्या प्रसाराचे निरीक्षण करणे, एक्सपोजर स्त्रोतांचे विश्लेषण करणे आणि लीड एक्सपोजर कमी करण्यासाठी योग्यरित्या तयार केलेल्या हस्तक्षेपांसह ओळखल्या जाणाऱ्या प्रमुख स्त्रोतांना संबोधित करणे आणि गंभीर धोरणे लागू करण्यासाठी भागधारकांची क्षमता विकसित करणे यांचा समावेश आहे.”

आजच्या काळात, लीडवरील खर्च, विकास सहाय्यामध्ये खूप कमी आहे - सुमारे \$10 दशलक्ष. एचआयव्ही (जवळपास \$10 अब्ज) आणि मलेरिया (\$2 अब्ज पेक्षा जास्त) यांच्याशी तुलना केल्यास, जागतिक स्तरावर या क्षेत्रात अधिक आर्थिक गुंतवणूक करणे आवश्यक आहे.

संदीप दहिया, डायरेक्टर अँडव्होकेसी अँड कम्प्युनिकेशन्स, प्युअर अर्थ, म्हणतात की, “शिसेचे एक्सपोजर, त्याचे परिणाम आणि शिसे प्रदूषणाच्या ज्ञात उपायांबद्दलची ही विस्तारित समज कृतीसाठी एक स्पष्ट आवाहन आहे. आमचे प्राथमिक खर्चाचे विश्लेषण असे सुचविते की सर्व प्रकारचे लीड मिटिगेशन इंटरव्हेंशन्स/सोल्यूशन्स अत्यंत फायदेशीर आहेत आणि त्यांचा मोबदला खूप चांगला आहे. मसाला कमी करण्यासाठी खर्च केलेला प्रत्येक डॉलर, परत केलेले फायदे \$20,000 पेक्षा जास्त आहेत, ज्यात गुंतवणुकीवर उल्लेखनीय परतावा आहे. त्याचप्रमाणे, लीड पेंट रेग्युलेशन \$1200 परतावा देत असल्याचे दिसून आले आहे. जगभरातील देणगीदार समुदाय आणि सरकारांनी

लीड पॉयझनिंगचे परीक्षण करणे आणि त्याच्या प्रभावाच्या प्रमाणात अधिक संरेखित असलेल्या उपायांमध्ये गुंतवणूक करणे आवश्यक आहे. तसेच, शिक्षण, माता आणि बाल आरोग्य, हृदयरोग आणि स्ट्रोक या क्षेत्रांमध्ये गुंतवणूक करणाऱ्या सरकारे आणि विकास संस्थांनी या गुंतवणुकीला शिशाच्या प्रदर्शनामुळे होणारे नुकसान कसे कमी होत आहे याचा विचार करणे आवश्यक आहे.